

Over geld maken geliefden vaker ruzie dan over wat dan ook. En vaak praat je pas over geld op het moment dat er een probleem is. Kies dus een goed moment om eens even om de tafel te gaan zitten voor een helder overleg: wie betaalt wat?

Geld MAAKT NIET GELUKKIG

Lastige schoonfamilie, de opvoeding van de kinderen of de verdeling van de huishoudelijke taken. Allemaal zaken waar je een flink robbertje over kan bekvechten met je partner. Maar het vaakst ruziën we met onze geliefde over geld. Maar liefst 60 procent van de Nederlandse stellen heeft er geregeld bonje over, zo blijkt uit onderzoek van het Nibud. Onschuldig zijn die conflicten allerminst. Ruzie over geld leidt het vaakst tot een scheiding, zo ontdekte de Amerikaanse professor Sonya Britt na onderzoek onder 4500 stellen. Discussies over geld gaan vaak gepaard met grof taalgebruik en het duurt lang tot we over de ruzie heen zijn.

GELD BEPAALT WAT ER KAN

Volgens Joke de Walle, socioloog en auteur van het boek *Gedoe om geld*, zijn deze ruzies zo explosief omdat geld heel belangrijk is binnen relaties en gezinnen. 'Geld heeft te maken met zingeving: wat vinden we belangrijk in het leven? Na liefde is geld de belangrijkste kurk waar paren en gezinnen op drijven. Geld is nodig om te overleven en bepaalt wat er wel en niet kan, of het leven rijk is aan mogelijkheden of beperkt en benepen', stelt De Walle. Bij beslissingen over

geld, staat dan ook vaak veel op het spel: waar gaan we wonen? Wie zorgt er voor de kinderen? En hoe richten we onze vrije tijd in? De één hecht veel waarde aan een mooi huis, terwijl de ander liever wat eenvoudiger woont en vaker op vakantie gaat.

DAAROM IS EEN FINANCIËLE OPVOEDING ZO BELANGRIJK

Het kan heel confronterend zijn als je partner daar anders over denkt. We vinden de manier waarop we zelf tegen geld aankijken, namelijk vaak heel vanzelfsprekend. "Dat komt omdat onze blik op geld vaak al dateert uit onze kindertijd", zo stelt De Walle. **Onze opvoeding is bepalend voor hoe we met geld omgaan.** Heb je vroeger geleerd dat sparen belangrijk is, dan smijt je waarschijnlijk wat minder snel je hele salaris over de balk. Kinderen die worden overladen met kleding en speelgoed, vinden het vaak later als volwassene lastiger om zichzelf iets te ontfemen. Niet voor niets benadrukken pedagogen het belang van een financiële opvoeding.

WAS JE VROEGER ARM OF RIJK?

Ook de sociale klasse waarin we opgroeien, is belangrijk voor onze blik op geld. Kinderen die in armoede worden groot gebracht, hebben later meer kans ook met armoede te worden geconfronteerd. Als kinderen vijf jaar of meer in armoede leefden, wordt die kans zelfs bijna vier keer zo groot. Volgens de Amerikaanse antropoloog Oscar Lewis komt dat omdat families die al generaties lang in armoede leven hun machteloosheid overdragen op de volgende generatie. Ze hebben het gevoel dat ze hun situatie toch niet kunnen verbeteren en geven dat gevoel door aan hun kinderen. Maar ook opgroeien in rijkdom laat, volgens De Walle, zijn sporen na. 'Mensen met veel geld in de familie hebben soms geen duidelijk doel in hun leven. Ze hebben last van een combinatie van schuldgevoel en twijfel over hun eigen kunnen, omdat ze zich afhankelijk voelen van het familiekapitaal', verklaart de socioloog. Komen jij en je partner uit een ander sociaal milieu, dan kan dat tot geldgedoe leiden. >

Gierige mannen hebben een zwak voor kooplustige vrouwen, en andersom. Fiscal (fatal) attraction heet dat

ALEXANDER:

'Ik betaal de hypotheek, zij de boodschappen en vakanties'

Nikki de Graaf (26) uit Utrecht geeft haar geld graag uit aan leuke dingen, maar haar verloofde Alexander van Dijk (34) vindt dat vaak zonde.

Nikki: 'Mijn vader overleed toen ik nog maar zes maanden was; mijn moeder moest ons onderhouden van een weduwe-uitkering. Bij ons thuis werd ieder dubbeltje omgedraaid. Nu ik werk en het wat breder heb, vind ik het fijn om daarvan te genieten. Ik geef graag geld uit aan vakanties en kleding.'

Alexander: 'Ik investeer liever in dingen voor de langere termijn: mijn eigen zaak of een huis. Ik vind het zonde om geld te spenderen aan dure kleding en auto's. Dat is een reactie op mijn jeugd: mijn ouders zijn er dol op om geld uit te geven. Maar ik heb gezien dat je daar niet per se gelukkig van wordt.'

Nikki: 'In het begin van onze relatie hadden we best veel discussie over geld. Toen het serieuzer werd, beseften we allebei dat we hierover goede afspraken moesten maken. Anders zou onze relatie geen toekomst hebben. Nu betaalt Alexander de hypotheek, en ik de boodschappen en de vakanties. Daarnaast hebben we onze eigen spaarrekening. En dat werkt eigenlijk hartstikke goed.'

Alexander: 'Ondertussen loopt mijn zaak ook goed en dat helpt. Ik hoef nu dus ook niet meer op het geld te letten. Toen ik net startte, verhuurde ik mijn huis vaak onder en sliep ik zelf in een goedkoop hostel. Dat hoeft nu niet meer.'

Nikki: 'Al moet ik hem er nog steeds op wijzen dat er een gat in zijn T-shirt zit en dat-ie echt een nieuw moet kopen.'

MARCIA:

'Als zijn moeder een dure fiets wilde, vroeg hij mij om het geld'

Marcia* verbrak na drie jaar de relatie met haar ex, die een gat in zijn hand had. 'Mijn ex was een gulle en lieve man die het iedereen altijd naar de zin wilde maken. Mijn dochter uit een eerdere relatie was dol op hem. Hij gaf ons beiden graag cadeautjes en nam ons vaak mee uit eten naar ons lievelingsrestaurant.

Onze eerste grote ruzie ging over een auto die hij had gekocht. Hij kocht een tweedehands exemplaar voor tienduizend euro, die hij in mijn ogen helemaal niet nodig had. Toen ik doorvroeg bleek dat hij er een doorlopend krediet voor had afgesloten. Daar snapte ik niets van. Ik kom uit een ondernemersfamilie en heb van huis uit meegekregen dat goed omgaan met geld en sparen belangrijk is. En als professioneel danseres en daarna directeur van een stichting zette ik altijd geld apart voor de toekomst. Het viel me steeds meer op dat hij wel erg gemakkelijk geld uitgaf. Zijn vader verdween met de noorderzon toen hij 25 jaar was. Hij bleef achter met zijn moeder. Hij heeft uiteindelijk het ouderlijk huis gekocht waar zij nog in woont. Hij kocht sowieso alles voor haar. Maar begon zelf wel steeds meer op mijn zak te teren. We kregen weer een grote ruzie toen zijn moeder een nieuwe dure fiets wilde en hij bij mij aanklopte voor het geld. We hebben vaak gepraat over zijn speciale band met zijn moeder. Maar dan werd hij altijd erg emotioneel en vond dat ik me er niet mee moest bemoeien. Als ik een cadeautje kreeg, vroeg ik me altijd af waar het geld vandaan kwam. Vaak loog hij daar ook over. Ik begon onder ogen te zien dat onze relatie geen toekomst had. Trouwen of samen een huis kopen zou nooit een optie zijn. Ik heb toen de relatie verbroken. Dat was moeilijk, maar wel de goede keuze. Hij is eerder getrouwd en ik ben ik erachter gekomen dat zij is achtergebleven met een schuld van € 40.000, door het gat in zijn hand. Ik ben blij dat ik het niet zo ver heb laten komen.'

*Marcia wil liever niet met haar echte naam in het blad.

MANNEN WILLEN LUXE, VROUWEN MAKEN ZICH ZORGEN

En dan zijn er ook nog verschillen tussen mannen en vrouwen in hun omgang met geld, zo blijkt onder meer uit onderzoek van het Nibud. Mannen zijn vaker gericht op de korte termijn en vinden luxe belangrijker. Vrouwen maken zich meer zorgen over geld. En ze zijn vaak nauwkeuriger in de administratie dan mannen. Daar staat tegenover dat vrouwen gevoeliger zijn voor verleidingen en sneller een impuls-aankoop doen waar ze achteraf spijt van hebben. Het Nibud concludeert dat mannen en vrouwen evenveel kans lopen op financiële problemen. Maar er kunnen wel discussies ontstaan omdat we anders over geld denken.

Tel daarbij op dat gierige mannen een zwak hebben voor kooplustige vrouwen, en andersom. Amerikaanse psychologen noemen dat *fiscal (fatal) attraction*. Die aantrekkingskracht tussen vrekken en big spenders is opvallend, want in de liefde zoeken we meestal een partner die op ons lijkt. Maar, zo verklaren de

onderzoekers, mensen zoeken vooral een gelijkgestemde partner voor hun mooie eigenschappen. Onze eigen ondeugden zien we juist liever niet bij de ander terug.

VOORKOM GEDOE DOOR TE PRATEN

Koopzieke vrouwen en spaarzieke mannen kunnen zeker wat van elkaar leren. Helaas hebben we in de praktijk eerder de neiging om onze geliefde te willen veranderen, dan de ander als voorbeeld te zien. Hoe kun je nu voorkomen dat geld een splijtzwam wordt? Praten, praten en nog eens praten, volgens De Walle. Hadde je ouders vroeger genoeg geld? Was je vader kostwinner of werkten beide ouders? En betaalden zij veel voor je of had je al jong een bijbaantje? 'Zulke gesprekken kosten tijd en je moet bereid zijn om naar elkaar te luisteren. Maar pas als duidelijk is wat jullie verschillen zijn, kunnen jullie die accepteren. Soms zelfs waarderen', aldus de socioloog.

Accepteren betekent echter niet dat je over je heen moet laten lopen, zo stelt Iris Brik, financieel adviseur

Hoe voorkom je dat geld een splijtzwam wordt in je relatie? Praten, praten en nog eens praten

Over geld onderhandelen moet je doen als de relatie nog goed is, niet tijdens de echtscheiding

en auteur van het boek *Advocaat van de duivel*, een praktisch stappenplan voor als je gaat scheiden. 'Vooral vrouwen hebben hun zaken soms slecht geregeld, omdat ze gesprekken over geld vermijden. Ze willen niet hebbertig overkomen of hun partner de indruk geven dat ze weg willen', vertelt Brik. Vervolgens komen ze er bekaaid af bij de scheiding. 'Soms begrijpen ze dan pas de consequenties van de keuzes die ze samen hebben gemaakt. En een echtscheiding is niet het moment om eens rustig met elkaar over geld te onderhandelen. Dat moet je doen op het moment dat de relatie nog goed is', zegt de mediator.

DOE DE ADMINISTRATIE SAMEN

Al weet Brik ook uit ervaring hoe lastig dat soms kan zijn. 'Mijn partner en ik begonnen tegelijk met een eigen zaak. Zijn bedrijf had een vliegende start, terwijl ik in het begin flink wat tijd moest investeren. Mijn partner zag echter liever dat ik het er samen met hem van nam en op reisjes meeding. Ik moest toen echt op de rem trappen en hem

uitleggen hoe belangrijk mijn eigen zaak voor mij was en dat ik graag financieel onafhankelijk ben. Hij vatte dat op alsof ik bezig was met hem los te maken. Dat heeft best een tijd tussen ons ingestaan.'

Vaak praat je pas met je lief over geld op het moment dat er een probleem is, en dan is een gesprek moeilijk. Het kan daarom helpen om van tevoren tijd in te plannen om samen om tafel te gaan zitten. 'Doe dat minimaal één keer per jaar. Praat dan over plannen en dromen en wat je nodig hebt om die te realiseren. Bespreek verschillende scenario's en vertel elkaar waar je je wel en niet prettig bij voelt', tipt Brik. Dit is ook een mooi moment om de ander bij te praten over de administratie. Uit

onderzoek van het Nibud blijkt dat 65 procent van de partners de administratie alleen doet. Om irritaties te voorkomen, is het belangrijk om de ander op de hoogte te houden.

VRAAG ER IEMAND BIJ

Lopen dergelijke gesprekken vaak uit op ruzie, dan kan het helpen om iemand erbij te vragen. Een financieel planner of relatietherapeut kan helpen om het gesprek in goede banen te leiden. Wanneer het lukt om samen goede afspraken over geld te maken, zal dat jullie band uiteindelijk versterken. De Walle: 'Geld kan zowel het mes als de lijm zijn in een relatie. Door de verschillen te overbruggen, worden jullie een hechter team.' +

Afspraken maken over geld, zo doe je dat

- Kies een rustig moment
- Blijf bij het onderwerp
- Stel gezamenlijke doelen
- Probeer elkaar geen verwijten te maken
- Accepteer dat jullie van elkaar verschillen
- Teken geen zaken waar je niet achter staat
- Zorg dat je allebei inzicht in de financiën hebt en houdt
- Bedenk welke gevolgen de keuzes voor jou alleen hebben

